

Domstolen fastställer kommissionens beslut att de sjukförsäkringsorgan som bedriver verksamhet under den slovakiska statens tillsyn inte omfattas av de unionsrättsliga bestämmelserna om statligt stöd

Den dom genom vilken tribunalen biföll en talan mot detta beslut upphävs

Genom dom av den 11 juni 2020 i de förenade målen C-262/18 P och C-271/18 P, kommissionen och Republiken Slovakien/Dôvera zdravotná poisťovňa, upphävde domstolen (stora avdelningen) tribunalens dom av den 5 februari 2018, Dôvera zdravotná poisťovňa/kommissionen,¹ och, genom att slutligt avgöra målet, ogillade domstolen den talan om ogiltigförklaring som det slovakiska sjukförsäkringsorganet Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. (nedan kallat Dôvera) väckt mot kommissionens beslut av den 15 oktober 2014 angående det statliga stöd som Republiken Slovakien påstått ha beviljat två andra slovakiska sjukförsäkringsorgan (nedan kallat det omtvistade beslutet).² Domstolen bekräftade härigenom sin praxis om att reglerna om statligt stöd inte är tillämpliga på sjukförsäkringsorgan som bedriver verksamhet under statlig tillsyn inom ramen för ett system för social trygghet som har ett socialt syfte och som genomför solidaritetsprincipen.

Under år 1994 övergick det slovakiska sjukförsäkringssystemet från ett enhetligt system med ett enda offentligt sjukförsäkringsorgan, till ett blandat system med både offentliga och privata sjukförsäkringsorgan. Enligt slovakisk lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2005 ska dessa organ, oavsett om de är offentliga eller privata, vara privaträttsligt vinstdrivande aktiebolag. Under perioden 2005–2014 kunde personer med hemvist i Slovakien välja mellan flera sjukförsäkringsorgan, däribland Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (nedan kallat VŠZP) och Spoločná zdravotná poisťovňa a.s. (nedan kallat SZP), vilka fusionerades den 1 januari 2010 och vars enda aktieägare är den slovakiska staten, samt Dôvera och Union zdravotná poisťovňa a.s., vilkas aktieägare är enheter inom den privata sektorn.

Efter det att Dôvera ingett ett klagomål den 2 april 2007 angående det statliga stöd som Republiken Slovakien påstått ha beviljat SZP och VŠZP, inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande. I det omtvistade beslutet ansåg kommissionen emellertid att den verksamhet som bedrevs av SZP och VŠZP inte var av ekonomisk beskaffenhet och att dessa försäkringsorgan följaktligen inte utgjorde företag i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, varför de åtgärder som avses i klagomålet inte kunde utgöra statligt stöd. Den talan om ogiltigförklaring som Dôvera väckte mot detta beslut bifölls av tribunalen, bland annat med motiveringen att kommissionen hade gjort en felaktig tillämpning av begreppet företag i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF och begreppet ekonomisk verksamhet, på VŠZP och SZP.

Kommissionen och Republiken Slovakien överklagade tribunalens dom till domstolen, vilken erinrade om att förbudet mot statligt stöd i artikel 107.1 FEUF endast avser verksamhet som bedrivs av företag, och att begreppet företag omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras. Tribunalen hade

¹ Tribunalens dom av den 5 februari 2018, Dôvera zdravotná poisťovňa/kommissionen ([T-216/15](#), ej publicerad, EU:T:2018:64)

² Kommissionens beslut (EU) 2015/248 av den 15 oktober 2014 om åtgärderna SA.23008 (2013/C) (f.d. 2013/NN) som Republiken Slovakien har genomfört till förmån för Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s. (SZP) och Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (VZP) (EUT L 41, 2015, s. 25)

således gjort sig skyldig till flera fall av felaktig rättstillämpning när den fann att den verksamhet som VŠZP och SZP bedriver inom ramen för det slovakiska obligatoriska sjukförsäkringssystemet – vars kännetecken motsvarar dem för ett system för social trygghet med socialt ändamål vilket, under statlig tillsyn, genomför solidaritetsprincipen – är av ekonomisk beskaffenhet.

Härvidlag preciserade domstolen att det, för att bedöma huruvida en verksamhet som bedrivs inom ramen för ett system för social trygghet saknar ekonomisk karaktär, särskilt ska prövas om och i vilken utsträckning det aktuella systemet kan anses genomföra solidaritetsprincipen och om de försäkringsorgan som verkar inom systemet är underställda statlig kontroll.

Mot bakgrund av dessa överväganden påpekade domstolen att, i motsats till vad tribunalen funnit, förekomsten av en viss konkurrens om kvaliteten på och omfattningen av utbudet av tjänster inom det slovakiska obligatoriska sjukförsäkringssystemet, såsom möjligheten för sjukförsäkringsorganen att erbjuda de försäkrade gratis kompletterande tjänster, och de försäkrades möjlighet att fritt välja sjukförsäkringsorgan och att byta sjukförsäkringsorgan en gång per år, inte kan påverka den sociala och solidariska beskaffenheten hos den verksamhet som bedrivs av sjukförsäkringsorganen inom ramen för ett system som genomför solidaritetsprincipen under statlig tillsyn. Vad gäller frågan huruvida det föreligger en viss konkurrens mellan dessa organ vad gäller deras försörjning, tillade domstolen att det för att bedöma beskaffenheten av en enhets verksamhet inte finns anledning att avskilja den verksamhet som består i inköp av varor eller tjänster från den senare användning som görs av dessa varor eller tjänster, eftersom den ekonomiska eller icke-ekonomiska karaktären av den senare användningen avgör vilken beskaffenhet som den berörda enhetens verksamhet har.

Eftersom tribunalen felaktigt funnit att de ovannämnda konkurrensförhållandena var av sådan art att de kunde medföra att VŠZP:s och SZP:s verksamhet inte var av social och solidarisk karaktär, biföll domstolen kommissionens och Republiken Slovakiens överklaganden och upphävde den överklagade domen. Eftersom domstolen dessutom ansåg att målet var färdigt för avgörande och att det fanns anledning att slutligt avgöra målet, prövade den själv den talan om ogiltigförklaring som Dôvera hade väckt mot det omtvistade beslutet.

Härvidlag fann domstolen att anslutningen till det slovakiska sjukförsäkringssystemet är obligatorisk för samtliga personer bosatta i Slovakien, att avgifternas storlek är fastställd i lag och står i proportion till de försäkrades inkomster och inte till den individuella risk som de utgör på grund av ålder eller hälsotillstånd, och att samtliga försäkrade har rätt till samma i lag fastställda förmåner, och det finns därför inte något direkt samband mellan storleken på de avgiftsbelopp som betalats in av den försäkrade och de förmåner som vederbörande erhåller. Försäkringsorganen är dessutom skyldiga att täcka risken för sjukdom för varje i Slovakien bosatt person som ansöker om detta, oberoende av den risk som bland annat är förenad med den försäkrades ålder eller hälsotillstånd, och systemet föreskriver även en mekanism för utjämning av kostnader och risker. Enligt domstolen uppvisar således detta försäkringssystem samtliga kännetecken för solidaritetsprincipen.

Efter att ha konstaterat att det slovakiska obligatoriska sjukförsäkringssystemet även står under statlig kontroll, påpekade domstolen vidare att det faktum att det finns inslag av konkurrens i detta system är av underordnad betydelse i förhållande till systemets sociala, solidaritetrelaterade och lagstiftningsmässiga inslag och att försäkringsorganens möjlighet att söka, använda och dela ut vinster är strängt reglerad av lagstadgade skyldigheter som syftar till att värna den obligatoriska sjukförsäkringens bärkraft och beständighet.

Mot bakgrund av det ovan anförda fann domstolen att kommissionen hade fog för sin slutsats i det omtvistade beslutet att det slovakiska obligatoriska sjukförsäkringssystemet eftersträvar ett socialt ändamål och genomför solidaritetsprincipen under statlig tillsyn. Kommissionen gjorde således även en riktig bedömning när den fann att VŠZP:s och SZP:s respektive verksamhet inom ramen för detta system inte var av ekonomisk beskaffenhet och att dessa försäkringsorgan därför inte kunde kvalificeras som företag i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

UPPLYSNING: Syftet med talan om ogiltigförklaring är att rättsakter som har antagits av unionens institutioner och som strider mot unionsrätten ska ogiltigförklaras. Medlemsstaterna, de europeiska institutionerna och de enskilda får, på vissa villkor, väcka talan om ogiltigförklaring vid domstolen eller tribunalen. Om talan är välgrundad ska rättsakten ogiltigförklaras. Den berörda institutionen måste fylla det rättsliga tomrum som kan uppkomma till följd av att rättsakten ogiltigförklaras.

UPPLYSNING: En dom eller ett beslut som meddelats av tribunalen kan överklagas till domstolen. Ett överklagande är begränsat till rättsfrågor och hindrar i regel inte att tribunalens avgörande verkställs. Om överklagandet kan tas upp till prövning och är välgrundat, upphäver domstolen tribunalens avgörande. Domstolen kan slutligt avgöra målet om det är färdigt för avgörande. Om så inte är fallet återförvisar domstolen målet till tribunalen, som är bunden av det avgörande som domstolen meddelat med anledning av överklagandet.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127